

Elofizetési ár:

Egész évre 8 ftl. — kr.
Félévre 4 „ — „
Negyedévre 2 „ — „

Községeknek, körjegyzőknek, neptanítóknak:

Egész évre 6 ftl. — félévre 3 ftl.

Egyes szám kapható a kiadóhivatalban

(Lyceumi nyomda-épület)

PÉCS

POLITIKAI VEGYESTARTALMU HETILAP.

Hirdetéseket

el fogad a kiadóhivatal (lyceumi könyvnyomda), hol mindenkor a legutolsó szabványok szerint. Minden bejelentett hirdetés után 30 napos időtartamig tartandó.

Nyilttérben egy sor 1 ftl.

Kéziratok

a szerkesztőségbe lyceumi könyvnyomda küldendő

Megjelenik hetenként kétszer. Szerkesztőség és kiadóhivatal: lyceumi könyvnyomda. Kéziratok nem adatnak vissza.

Pécs városa köztisztasága.

Irta LOEWY LIPÓT dr.*

A társadalom és vele a művelődés egyre emelkedik. Hazánkban is, bár a mostoha sors által föltartóztatva, alkotmányunk helyreállítása óta a szabadságban rohamos fejlődésnek indult. A műveltséggel karöltve jár a humanizmus, mely büszkén és fönnben hirdeti az ember-zeretet igéit s a társadalmat önző vad természetéből kivetkőztetvén, a szenvedett sérelmeket a felelőartú szeretet irrával enyhíteni törekszik. De ha a tudomány éber szemével szerze néziünk hazánkban, a fönnbék hirdetett igék még nem váltak testté, csak ábrándozók képzelmenyeiként látjuk azokat, melyek tán valaha, az idők hosszú során, a tetterő varázshatalma által fogtak megvalósulni. Vagy tán egyébként mondhatjuk az eredményt, a mit a közegészségügy terén eddig elértünk? Hasonlítsuk össze mostoha egészségi viszonyainkat más művelt országok viszonyaival, és ha igaz a tétel, hogy a közegészségügyi állapot egy nép művelődésével és politikai jelentőségével tart lépést, akkor művelődésünkre a statisztika számainak körlehetetlen szigorúval szomorú és lesújtó ítéletet mond.

És ne higgyük, hogy sanyarú közegészségi viszonyainknak tán a tudomány

* Az ország közegészségügyi egyesületétől pályadíjjal jutalmazott munkálata nyomán (Lásd: Egészség, 1892. IV. füzetet).

gyaroltsága az oka. Az egészségügy az utolsó évtizedekben óriási haladást tett és győzedelmesen megküzd számos bajjal, mely ezelőtt megközelíthetetlennek látszott. Csak az kár, hogy hazánkban, főleg a vidéken, a tudomány lobogó fénye még nem árasztja azon világot, melyet a kor haladása követel. A tájékozatlanság és elfogultság homályába, a balhit és a tudatlanság éjjelibe hiába világít a tudomány fátylaja, ha hiányzik az érzék, mely azt közvetíthetné. És nem a higiéniai tudomány bugó férfialmú mit a nép ezen érzéketlen vaksága, mert ezek minden adott alkalommal pislogtatják mécsüket: de mind hiába, a mécs világára még erőnyő boritanak és a tudomány igéje a sívatagban elhangzó pusztá szó marad, mely csak néha, ha a járványok körlehetetlen csapásai súlyosodnak a lakosságra, rázza föl a hatóságot fásultságából, és indul meg némi mozgalom a közegészség javítására.

Azonban szabad legyen remélnünk, hogy ha egyszer a kormány komolyan egyengeti az utat, melyen az egészségügy tudomány a nép józan értelmébe szivároghat, és ha majdan a közönség minden körében, az alsóbb néposztály körében is az egészség föntartására vonatkozó ismereteket terjeszteni fogják, akkor egészségügyünk iránt az érdeklődés úgy a társadalomban, mint a közigazgatás hivatott közegeinél eleveníthet fog, és egészségügyi törvényeinknek fogantatja leszen.

Eddigél azonban, elég sajnós, közegészségi és köztisztasági ügyeink iránt még mindig teljes érzéketlenség uralkodik, főleg a vidéken; és városunkban tett tapasztalataim nyomán mondhatom, hogy az évtizedeken át elhangzott köztisztaság gondozására csak az utolsó években fordítanak figyelmet Szerencsére, az elő lépések a köztisztaság terén és ezzel a közegészség javítása felé már megtörténtek nálunk: de azért még sok, de nagyon sok kívánni való marad hátra. Az immár megkezdett úton majd tán gyorsabban fogunk haladni, annyival inkább, mert a főváros jó példája eszelekvésre buzdít.

Pécs szab. kir. városa menedékesen emelkedik a Mecsekhegy déleleti alján. Az egész belváros és a kelet felé fekvő budai külváros a hegy lejtőjén köves talajon fekszik, míg a másik két külváros, nyugaton a szigeti, délen a síklői már völgyben terül el, melynek likacsos talaja nagyon nyirkos, sőt legszörnyőbb részsein tavasszal a talajvíz a fölszínre jut, a réteket elborítja, egész tavakat képez, melyek nyár idején a napsugarak heve alatt száradnak ki.

Városunk szép fekvése, a szőlőkkel és villákkal borított hegylejtőn, főtői képet nyújt s egy a természet áldásaival dúsan elhalmozott vidéknek hatását teszi. Tette az valószínűleg annak idején a törökökre is, kik ez-n országreszszel város-

A „PÉCS” TÁPLÁLÓJA.

Mit egyek az ember?*)

— A munkabiro ember életrendje. —

Irta: Mihályovits Miklós dr.

Az egészséges embernek a jó friss levegőn és testenen tisztán tartásán kívül jó, egészséges, friss eledelről is kell gondoskodnia.

Nem elég egyszerűen jól lakni, hanem azt is gondosan meg kell valogatni, hogy mivel lakjunk jól.

Az emberi szervezet sokban hasonlít a kályhához, mely csak akkor melegíti jól be a szobát, ha a tüzelő anyag, mellyel fűtjük, jó minőségű.

Mindnyajunknak volt már alkalma tapasztalni, hogy a jó minőségű fa vagy szén milyen szép langgal, az milyen izzó parázsral ad es milyen elenyésző esekély hamut hagy hátra.

Az ilyen anyaggal fűtött kályha jól be-melegeti a szobát, a rossz fával vagy szén-nel fűtött kályhák ellenben epen semmi vagy csak alig szambavehető meleget árasztanak es e hibájuk mellett meg a szobát is befűstök, sőt — különösen, ha a silány

* Mutatvány a „Közegészség” című nap-tárból

minőségű szén rosszul is ég — emellett kellemetlen szag es egy bizonyos föjtő gaz is fejlődik, mely az emberre káros, sőt halalt hozó is lehet.

Hasonló szerkezetű az ember teste is. Ha azt akarjuk, hogy testünk a munkát meg-bírja es jól végezze, jó táplálékkal kell élnünk.

A táplálék bennünk — epen úgy mint a jó fa vagy szén a kályhában — szetesik, elég es ezen egés alatt erőt (ízmoz) es me-leget fejleszt testünknek munkaképesre teszi. Az eledelnek azt a részét, mely a munkához szükséges erő fejlesztésére többé nem alkal-mas, a szervezet kiűrti, mint ahogy pl. a kályhából az elégett tüzelő egy része a ke-ményen eltavozik, másik része pedig, mint szintén hasznavehetetlen anyag, hamu alak-jában távolítatik el.

Azonban bármilyen tápláló is valamely eledel, egy bizonyos mennyiségnél többet nem szabad belőle magunkhoz vennünk — úgy ahogy a kályhat nem szabad túlságosan megraknunk, ha azt akarjuk, hogy a tüzelő jól egjen benne es felesleges anyagot ne égessünk el; es pedig nemcsak azért nem, mert testünk egy bizonyos mértéken túl a bevett táplálékot különben sem veheti es dolgozhatja fel es fölöslegest kiűrti, hanem azért is, mert a nagy mennyiségű táplálék élvezete egészségünkre határozottan káros

hatású. A nagytékűség emésztési zavarokat es ugynevezett gyomortagulást okozhat, sőt hurutosra teszi gyomrunkat es beleinket es ez a különben jó eledelnek felszívódásának a verbe útját állja.

A felveendő táplálék szükséges mennyi-nyisége a testalkat, az életkor, az éghajlati viszonyok, az evszak es foglalkozás szerint változik.

Erősebb testalkatú embernek több ele-delre van szüksége, mint a gyengébb alkata-nak, hogy a munka által előidezett fogyat-kozást pótolhassa.

A 15-20 éves fiatal embernek több eledelre van szüksége, mint az 50-60 éves öregnek.

Hidegebb éghajlat alatt nagyobb menyi-nyiségű eledelt fogyasztanak az emberek, mint melegebb vidékeken, ugyszinten telen többet, mint nyáron.

A táplálék minősége is változik a hide-gebb világlatjak lakóinál. A hidegebb helyen lakó embereknek több meleget fejlesztő tápláléokra van szükségük, hogy testük melege az egészségrenek megfelelő állandó fokon meg-maradjon. Miután pedig testünknek a bevett tápláló anyag szolgáltatja a meleget, olyan tápláló anyaggal kell élnünk, melynek arány-lag kisebb mennyisége is elegendő meleget képes fejleszteni. Ilyen tápláló anyagok külö-

sunkat is elfoglalván, itt otthontunk. a Keletnek. bájait 250 éven keresztül élvezték.

Földrajzi fekvésénél és földtani alkotásánál fogva, városunk oly kiváló égjáji viszonyokkal bír, melyek által egészségi tekintetben a magyar városok között első helyet foglalhatna el, erre még inkább minősítik jó vízben bővelkedő hegyi forrásai. Azonban a szűk és görbe utcák, a sűrűn beépített háztelkek, az ennek megfelelő célszerűtlen épületek, nedves lakások s a fogyatékos köztisztasági viszonyok nagyon emlékeztetnek a régi török uralomra, bizonyosságot szolgáltatva arra, hogy a legkedvezőbb égjáji és talajviszonyok is a lakosság hibás és vétkes eljárása folytán kárba veszhetnek.

A kedvező talajviszonyok azonban csak a hegy lejtőjén fekvő városrészeket illetik, a lapályban fekvő területek felső talaja átmedvesedett, egyrészt talajvizekkel, másrészt az esővizekkel, melyek a hegyi források vizével együtt a városon keresztül nyitott csatornákból folynak a lapályra. A talaj átmedvesítése miatt az itt ásott alig 2-4 méter mély kutak a talaj folytonos szennyezése következtében rossz ivóvizet szolgáltatnak, s ez az oka, hogy a városrészben a miázmás betegségek gyakoriak, és a ragályos kórok továbbterjedésükre itt alkalmas talajt találnak.

(Folytatjuk)

A Hentzi-szobor.

Mint a háborgó tenger, kavargó és zúg az ország közvéleménye. A szenvedély felkorbácsolt hullámai magasra csapkodnak, felszínre hozva a mélység iszapját, mely foltothog mindenben, amihez oadá.

Rég letűnt szomorú napok emlékei hurokoltatnak a közpiacra; őszbecsavarodott, béna honvédek elkeseredetten rázzák ökleiket, fenyegetőleg emelik föl mankóikat, felháborodva tépik föl a haza védelmében kapott sebeket és gyalázó szavakat szórnak — bajtársaikra.

A fátyolt, mely 25 év előtt egy gazdaságos korszakra borítottunk, avatatlan kezek föllebbentették és ime kitűnt, hogy az alatt — 44 év multával is, még egyre gőzölgő a kiontott vér, vonaglanak a megcsontított

hullák zörög a rabbilincs és hallatszik a meggyalázott nemzet kinhörögése, melyet aki egyszer hall, elfelejt imádkozni: ajkai csak átokra nyílnak meg.

Oh mily igazuk volt azoknak, kik e szomorú multra fátyolt borítottak.

És miért kellett e fátyolt megbolygatni?

A budavár bevételénél elesett honvédek emlékére közadakozásból szobrot állított föl a nemzet, melynek teleplezése november 2-ikán lesz. Az országos honvédegyesület a teleplezési ünnepélyt országossá akarta tenni és lépéseket tett, hogy ez ünnepen a közös hadsereg is részt vegyen. Ez óhajítás meghallgatásra talált és a teleplezési ünnepély programjába felvétellett, hogy a honvédszoborra koszorút helyez Lobkovitz herceg budapesti hadtestparancsnok, viszont azonban a honvédegyesület koszorút helyez a budavár bevételénél elesett császári katonák emlékéül föllállított Hentzi-szoborra.

E két szobor megkoszorúzása azon nemcsak célból tervezetett, hogy a közös hadsereg és a magyar nemzet örzületre közelebb hozassanak egymáshoz. Ezt a célt bizonyára minden magyar óhajítja és méltányolja és mi csak sajnálni tudjuk hogy erre vonatkozólag a kezdeményezés már rég meg nem történt; ami azonban e cél kivétel módosításait és eszközeit, jelesül pedig a Hentzi-szobor megkoszorúzását illeti, azt lehetetlen helyeselnünk, az egy képtelenség, egy szörny eszme, mely a lojalitás, a méltányosság, a lovagiaság, a reciprocitás legelőkelőbb itélőszéke előtt sem találhat elismertetésre, mert valamint a 48-iki szabadsághősök és elnyomók nem álltak egyenlő jogi alapon, úgy a két emlék-szobor sem képezhet egyenlő értéket. Mert a magyar nemzet koszorút helyezhet bármely ellenség sírjára, de nem koszorúzhatja meg egy hazárulót és nemzetgyilkos emlékoszlopát. Mert a közhadhadsereg nem azonosíthatja magát a 48-iki császári hadsereggel, amiből következik, hogy ha a közös hadseregnek a 48-as honvédek és a nemzeti ügy iránt tanúsított kegyeletét viszonyozni akarjuk és viszonyozunk illő és kívánatos is, e viszonyzás csak a közös hadsereg mai keretében elkövetett tények és momentumok irányában gyakorolható a magyar nemzet tulajdonát képező teljes nyíltsággal, lovagiasággal és meleg kegyelettel.

A képviselőházban napok óta folyik a tanácskozás a teleplezési ünnepélyre szóló meghívás alkalmából. Bészünkről a honvédegyesület említett programját teljesen elhibáztattak nyilvánítjuk, melyet megváltoztatandónak tartunk. **Feller Mihály.**

Ugyanezen tárgyban Peezel Miklós, városunk volt országgyűlési képviselője (lvánka Imre feliratu cikkben a következőket írja az „Egyetértés” csütörtöki számában):

Sokat lehetségesnek tartottam ebben a léha korszakban, de már azt, hogy találkozzék magyar ember, sőt 48-as honvéd, a ki a Hentzi-oszlopot megkoszorúzza, még lvánka Imréről sem tettem fel, még kevesebbe a honvédszobor-bizottság 48-as honvédtagjaitól.

Csalódtam! lvánka Imre mindig a régi, görbe utakon járt 48-ban, görbe utakon jár ma is. Valóságos Machiavelli-okoskodással addig macerálta a szobor-bizottság tagjait, hogy észre sem vették, minő utálatos hazárulást készülnek elkövetni, mily rútul készülnek beszennyezni a honvéd nevet.

Ha a szobor-bizottság tagjai mint magánygyének akarnák elkövetni ezt a csúf merenyélet, elítélte őket a közvélemény, de talán meg is sajnálna, mint egy ügyes gonosz furlang áldozatait.

De ők hivatalos minőségben, mint a honvéd-egyletek szobor-bizottsága teszik közre a szobor felavatásának programját; mire azonban megbízatást senkitől sem nyertek.

De ha nyertek volna is, arra bizonyosan nem nyertek, hogy a 48-as honvédek nevében koszorúzzák meg azt a Colonna infame-féle Hentzi-szobrot. Nem tudom, 48-as honvédtársaim elhallgatják-e ezen bitorlást; én nem teszem: ünnepélyesen tiltakozom ellene.

A szobor-bizottságnak ilyenre joga nincsen: legkevesebb olyan félig-meddig honvédek, mint lvánka Imre, ki harcunknak csaknem kezdetén elhagyta a szolgálatot, mert már 1848 november havában, midőn a pahrendőri táborból parlamentairenként küldetett Windischgrätz osztrák fővezérhez, szerinte, általa letartoztatott és azután, noha valószínűleg lett volna módja visszatérni, tetlen nezője maradtott harcunknak.

Csakis ilyen ember tollából kerülhetett ki az a esürő-esaváró levél, úgyesen számított a közönségnek rendesen fölületes ítelőtere, midőn párhuzamba állítva az osztrák sereget a miénkkel, a hős halálában bajtársakká vált ellenfelek kölcsönös megbeesülésére hívja fel az élőköt.

Az egész egy szándékos misztifikáció. Ő tudja legjobban, minő különbség volt a magyar és az osztrák katona között 48-ban.

Mi jogért, hazáért küzdöttünk; az osztrák katona a bitorló hatalom szolgálatában elnyomasunkra harcolt. Mi lojalisan, lovagiasan viselkedtünk irányukban; emberesen bántunk a joglyokkal, sőt megbocsátottunk a

nősen a búzakenyér, hús, a zsír, azután a hüvelyes vetemények (bab, lencse, borsó).

A tápláló anyagok mennyisége és minősége a munka és pihenés szerint is változik. Az említett melegejlesztő eledelkből sokat csak hidegebb időben, szabad ég alatt foglalkozó munkás ember képes felemészteni, míg a meleg szobában ült és tetlen ember ugyanazokból csak kisebb mennyiséget képes megemészteni.

Epen úgy, ahogy az ember a munka után megpihen, a gyomornak is bizonyos pihenőre van szüksége az emésztés után.

A rendetlen és gyakori evés fölötte káros hatású és az egészségre nézve legelőnyösebb, ha a napnak csak egy bizonyos meghatározott órájában — hosszabb időközben — étkezünk.

A gyomor is kifárad, ha folytonosan igénybe vesszük és nem emészt olyan jól, mint pihenés után.

Felnőttekre, különösen pedig a gyermekekre nézve káros, ha naponta rendetlen időközben és nagyon gyakran étkeznek.

A gyermekek csupa unalomból is többször esznek és ezzel elrontják étvágyukat és a rendszer ebédhez és vacsorához csak szokásból ülnek.

Az ilyen gyermekek nem fejlődnek jól és idővel vérszegény, csenevész embereké válnak.

Mintán pedig minden józan anyának arra kell törekednie, hogy gyermekeit munkaképes, erőteljes férfiakká és nőkké nevelje és miután az ember, különösen gyermekkorában fejlődik, a gyermekek rendszeres jó táplálása igen fontos.

Még kevésbé erőteljes szülők gyermekei is erősekké válhatnak, ha rendszeres jó és egészséges táplálásukról gondoskodunk.

Mit értünk jó táplálék alatt?

Az ember teste különösen a következő anyagokból épül, ugymint fejténye-anyagból (mint pl. a tojásfehérje, zsírból, keményítő-cukros anyagokból, vízből és sókból).

A bevett táplálékoknak tehát különösen ezeket az anyagokat kell szolgáltatniuk, hogy a test a munka folytán keletkező veszteséget pótolhassa.

A fehérje-anyagokat különösen a tej, tojás és a hús tartalmazza; a zsírsanyagokat különösen a szalonna, tej, vaj és a zsíros hús szolgáltatja; a keményítő- és cukoranyagot pedig leginkább a tésztafelek, a különböző főzelekek adják; jöllehet a húsban, tejben is van cukoranyag és zsír és viszont a tészta- és főzelektől is tartalmaznak több-kevesebb fehérjét és zsírt is.

E szerint több-kevésbé mindezekben a táplálékokban együtt találjuk mind azokat a tápláló anyagokat, melyek a test fenntar-

tához és a vesztett erő pótlásához elegendő-hetetlenül szükségesek.

Ezek az eledelék azonban korántsem tartalmazza a tápláló anyagokat olyan arányban, mint amilyenben azokat szervezetünk megkívánja.

Igy a tudósok kiszámították, hogyha tisztán hússal akarnánk táplálkozni, egy embernek naponta két kilogramm húsról volna szüksége, hogy a szenvedett veszteséget pótolhassa; munkás embernek pedig jóval többet kellene elfogyasztania, ha ugyan gyomra ezt a nagy mennyiséget allandoan megemészteni képes volna. Ha tisztán tejel akarnánk élni, naponta körülbelül negy és fél literre volna szükségünk. Vagy a többi eledelék közül, pl. a sajtból egy munkás embernek naponta két kilóra volna szüksége, ha egyedül táplálhat ez képezne, vagy két és fél kiló rozskenyérre, vagy egy és egy negyed kiló búzakenyérre, vagy fél kiló lencsére, burgonyából pedig tíz kilót kellene elfogyasztania, hogy tápanyag szükségletét pótolhassa.

A zsír, vagy pedig a keményítő- és a cukoranyagok magukban véve szintén nem képesek testünk tápanyagszükségletét fedezni. Allatokat próbáltak a tudósok csak zsírral etetni s az állat elpusztult.

Egy másik tudós önmagán is tett ilyen kísérletet és azt tapasztalta, hogy saját tes-

horvátoknak is: egy sértő szóval nem illettem meg Roth és Filippovics tábornokokat sem pedig hazaárulók voltak. Ellenben az osztrákok még hadviselőkkül sem skartak bennünket elismerni, számos fogoly hönvédet agyonlovtak, az életben hagyottaknak pedig „Rebellen-Gesinde!”, „Kossuth-Hunde!” volt a címe.

Maga Hentzi egy lelketlen condottieri volt, a ki Pestnek katonailag teljesen szükségtelen lovetésével és a láncid elleni menylytelével oly vau-alizmust követett el, melyért megérdemelte minden hadi szokás szerint is a bitófát.

Iát azután, a sok verpad, akasztás, lövetés, asszonyok korházolása, meg a szoldateszkanak szemtelen, vérig sértő viselkedése leveretésünk után!

Ilyen tagadhatatlan tényekkel szemben minő öncatlanság azt követelni, hogy őket mint egyenértékű vitéz ellenséget ünnepeljük!

Nem tudom, kinek agyában szülemlett meg ezen eszme-szörnyeteg. De nagyrészt magunk vagyunk az oka, hogy ilyesmi történhetett. Törtünk, engedünk mindig és mindenben, nem csoda, ha megkísértik megcsokoltaink a korbácsot, melylyel vérig kínoztak.

Idegen segítséggel, jogtalanul eltiportak; azután engedtek, mert kénytelenek voltak vele; és mégis úgy viselkednek, mintha mi lettünk volna a hibások, a bünosok. Nem elegeznek meg vele, hogy falyott vetettünk a multra, a mire nem nekünk volt szükségünk, hanem nekik; noha nem mi szorultunk bocsánatra, hanem ök, és midőn azt kiterjesztettük minden utógondolat nélkül a legfelsőbbtől a legalsóbbig, midőn a lojalitásból keletelen többet juttattunk felüle és lefele egyaránt: azt akarják, hogy magunkat, mitünkét egy minősíthetlen alavalósággal szégyenezzük be.

Am tegye, a kinek elég vastag az arcu löre, vagy rövid eszebe nem látja a gonosz elzafat, De ne merészelje senki azt az ön nevében is tenni.

Remélem hogy régi honvedbajtársaim esatlakozni fognak tiltakozásomhoz: meg fogják orizni a 48-as honvéd nev ragyogó bészéttel melyet nehány érdemtelen viselője részint ábavado szolgaiságból, részint ostobaságból készű sarba tiporn.

Perezel Miklós, 48-as honvedvezredes.

Hirek

Hymen. Schapierer Samu pési akos elfogezte Schlezinger Antonia kisasszonyt Pecsott

tének fehérje-anyaga ment tönkre, ha csak zsirt vagy keményítő- s cukoranyagot vett magához.

Legcélzerűbben úgy rendezzük be étkezéseinket, ha olyan ételédit élünk, melyekben ezen különböző anyagok olyan arányban vannak meg, hogy a kiadás és a bevétel közötti egyensúly a legkisebb mennyiség mellett is fenntartható.

Általában véve az ember nem igényel nagy mennyiségű taplaleket és többet inkább csak szokásból eszik.

Kiszámítottak, hogy nálunk egy felnőtt embernek 24 óran át 12 deka (120 gramm) fehérje-anyagot, valamivel kevesebbet, mint 18½ deka (84 gramm) zsirt és 40 deka (400 gramm) keményítő- és cukoranyagokat kell elfogyasztania, hogy napi munkáját jól megbírja.

Ételeink elkészítésekor tehát arra kell ügyelnünk, hogy ezeket az anyagokat körülbelül ebben az arányban tartalmazzak. Az ételnek kellemes és izletes elkészítése főzős, sütes, sózás, és fűszerezés által, a szakácsné feladata.

Lattuk, hogy legkevesebb fehérje és zsirra van szükségünk; hogy hus nélkül jól megélhetünk, ha más olyan taplalo anyag áll rendelkezésünkre, mely fehérjét és zsirt tartalmaz, pl. a szalonna; a hüvelyes vetelem-

A városi közgyűlés elnapoiasa általában rossz vért szűlt, pedig az elnapolás a fontos tárgyak kellő előkészítése miatt teljesen indokolt, mert kétségtelen, hogy a költségvetés összeállítása a fogyasztási adó bérletének ügyével és a vízbérek pontos megállapításával szorosan összefügg, már pedig e két ügy eddig befejezést nem nyert. Az a többféle colportált hír, hogy a halasztás politikai okból történt, mert tudvalevőleg Kossuth diszpolgársága is napirendre kerül, nem való, hiszen az indítvány ellen eddig egyetlen egy hang sem emelkedett fel s nincs kétség az iránt, hogy az a legtáptatosabb formában egyhangulag és hazafias lelkesedéssel el fog fogadtatni, azután az ily indítvány halogatása károsabb lenne, mintha azon mielőbb tülecsünk.

Mozgalom a délelőtti tanítás érdekében. A pécsi állami főreáliskola tanári karában Dischka a Gyöző igazgató kezdeményezésére mozgalom indult meg a délelőtti tanítás érdekében. Arról van szó, hogy az előadások ne úgy tartassanak, mint most, t. i. délelőtt és délután, hanem reggeli 8 óratól kezdve 1-ig egyhuzamban. A főreáliskola tanári kara e tárgyban érintkezésbe fog lépni a főgymnasium tanáraival, kik közül sokan az eszme megvalósítása mellett vannak. A főreáliskolában hír szerint még ez evben keresztűl viszik a reformot. — A délelőtti tanítás eszmejére a fő- és székvaros, valamint több vidéki város, u. m. Brassó, Győr stb. példája vezette a tanári kart. Egy mellette, mint ellene sok érv beszél. A tanuló időnyeresége e rendszer mellett tagadhatlan, mert csak délelőtt feven elfoglalva az iskolában, tanulási időül rendelkezésre áll az egész délután. Az is igaz, hogy az elme a délelőtti órákban sokkal fogékonyabb, mint a délutaniakban, s így a tanár magyarázatát a tanuló könnyebben érti és emészt meg. Azonfelül meg volnának kimelve az iskolába járok attól, hogy főleg a kisebbekre veszedelmes zord teli időben negyszer tegyek meg naponként az utat az iskolába és vissza. A délelőtti rendszer mellett továbbá 3 óra volna a maximális iskolai idő egy nap, míg most nemely nap 6, sőt 7 óra hosszat kell az iskola padját közt ünnök a tanulóknak. De viszont az is tagadhatlan, hogy a hosszabb ideig egy huzamban való üles nagyon ki fogja meríteni főleg a gyengébb testalkatú tanulókat. A tapasztalat bizonyítja, hogy már a 3. és 4. órában a tanuló annyira kimerül testileg, lelkileg, hogy a tanár magyarázata számára egészen elvesz. Hogy e kimerülés az 5. órában csak növekedni fog azt fölösleges bizonyítanunk. Ha

pedig üdülési szempontból 10—15 pereny szabad időt engedélyezünk az egyes órák közt, az idővesztéses délelőtként egy óra. Hogy aztan naponként 4 óra mellett feleltetni s a kitűzött tananyagot is elmagyarázni lehessen, az kevésbé valószínű. A mozgalom eredményét különben kíváncsian várjuk.

A pécsi kerékpárosok egyesülete alapszabályait jóváhagyás végett felterjesztette a kormányhatósághoz.

A városi iskolaszéknek a hitoktatások rendszeresítésének megvitatására kiküldött albizottsága üléseben a törvény szemmel tartása mellett az lön határozata emelve, hogy az ideiglenes állapot továbbra is fennmarad és az osztályok felszaporodása folytán szükséges hitoktató erők az eddigi tsizletdíjak mellett fognak szaporított számban alkalmaztatni. — Részünkről a mai viszonyok között elkerülhetetlennek tartjuk legkevesebb két új nitoktató állás rendszeresítését, mert — a kath autonómia hiányában — senkinek sem áll első sorban úgy kötelességében a hit- és erkölcstan oktatás rendezése, mint épen a városnak, mely a községi iskoláknak mindenkor lelkismeretes gondozója volt és arra erkölcsileg is köteleze van. Ezenkívül ez állások rendszeresítésével kedvező alkalom nyújtánék az egyházmegye egyes tehetségesebb tagjainak, kik most a vidéken tengetik erőiket, hogy a központban fokozott tevékenységet kifejtve, érvényesítsék magokat, mire a mai viszonyok között a legtrikábban nyílik lehetőség.

A tervezett Kossuth-ban- ketre, mely a legközelebbi városi közgyűlés napján fog megtartatni, aláírások és előjegyzések eszközölhetők lapunk szerkesztőségében (a lyeumi nyomdában) is. Egy teríték ára 2 frt.

A pécsi dalárda tsizletére ma szombaton diszbanket tesz. Egy teríték ára 1 frt 40 kr. Jelentkezni lehet a részvevőkre d. u. 3 óráig Valentin Ottó könyvkereskedésben.

Műkedvelői előadás. Bonyhádon az Arany oroszban vendöglő nagytermében f. hó 29-en tínceal egybekötött műkedvelői előadás tartatik. Előadatik a Farsas elöadás önkös allegoria és az Egyetlen leány vigatók. Helyarák: számozott ülöhely a 3 első sorban 1 frt 50 kr., a többi sorokban és a karzatán 1 frt. Kezdetepontban 7 órakor. Jegyek előre válthatók Traiber A. V. kereskedésében. A részletes műsor az előadás estejen a penztárnál kaplható.

nyek pedig a szükséges keményítő- és cukoranyagot szolgáltatják.

Egyek tehát a munkás ember szalonnát teleg ebből 2-3 kr. aru) buzenkenyrel vagy több rozkenyerenel, délben fözeleket, melyek közül különösen ajánlhatók: a lenese, bab és borsó, tisztaneműekkel, ha teheti húst; vasórára pedig tejet, aludt tejet vagy oltott tejet vehet magához megint kenyerrel, vagy pedig a deli maradékokat is célszerűen használhatja fel.

A budapesti viszonyokat tekintve, egy munkás ember, ha taplaleket így valogatja meg, naponka szemelyenként 10-15—20 kriból is megel szegényesen.

A felvidéki munkásnak annyiban kell életrendjen változtatnia, hogy az ott termő burgonyához sajtot szalonnát kell kevernie, hogy ez a kenyereel együtt neki a kellő tapanyagot szolgáltatassa.

Ételeink készítésekor különben ha módunkban van — leghelyesebben úgy járunk el, ha a fehérjében bővelkedő sajt, hus vagy tojas mellett zsirokat és cukrokat tartalmazó tápszerekről is gondoskodunk.

A felsorolt taplalo anyagot kellő összetételben tartalmazza az u. n. töltött zsemlye, mely zsemlyere kent vajból és oaszevagdalt sonkából vagy másféle hushól áll.

A leves taplalek gyanant nem jöhet számba, miután tapértéke igen csekély, de

annal inkább ajánlható, mint élvezeti cikk, melynek hatása leginkább abban nyilvánul, hogy a gyomorot és beleket kellemesen izgatva, a későbbben bevett taplalo anyagok felszívására alkalmasa teszi. Igen helyesen eszekezzünk tehát akkor, amikor ebédünket levesseel kezdjük.

Belejezesül a szeszes italok használatáról röviden először is azt kell mondanom, hogy a mennyire megengedhetének, sőt talán mint orvos — kívánatosnak is tartom a szeszes italoknak mertekletes élvezetet, olyan káros és helytelen a szeszes használatával visszaelni.

Ki kell jelentenünk, hogy a szeszes italok is csak élvezeti cikkek, mert a benünk előforduló taplalo anyag olyan csekély, hogy tekintetbe sem jöhet.

A szeszes italok közvetlenül a gyomorra és belekre hatnak, a taplaleket megemésztő nedv elválasztását megindítják és fokozzák, máltal a taplalo anyagnak a verbe való jutását előmozdítják.

A franciák, igen helyesen, ebed előtt egy pohárka vörös bort isznak, nálunk némely haznál egy kupica törköly- vagy szilvapalínak borpenenek fel ebed előtt.

A szeszes italok kissé nagyobb mennyiségben már inkább agyvérzőkre hatnak, idegeinket izgatják és ezeknek a tevékenységét fokozzák.

A „Pécsi Dalárda“ a budapesti országos dalversenyen kivívott győzelme alkalmából szombaton, f. hó 22-én a Hattyú-vendéglő nagyermeben diszhangversenyt rendez. Műsor: 1. „Euryanthe“. Nyitány Weber-től, Riepl (táspár) karmester úr vezetése mellett előadja a 52. cs. és kir. gyalogzred zenekara. 2. Ébresztő. Poldini Edétől. Az orsz. dalszövetség által előírt versenydarab. Előadja a „Pécsi Dalárda“. 3. Concert. Opus 54. zongorára zenekar kísérettel szerző Schumann Róbert. Előadja Vész Albert ur. Kiséri az 52. cs. és kir. gyalogzred zenekara. a) Allegro affetuoso. b) Allegro molto. c) Intermezzo d) Allegro vivace. 4. Felolvasás. Tartja: Sipulusz. Rákosi Viktor ur. a „Budapesti Hírlap“ belső munkatársa. 5. Fantasia Appassionata. Vieuxtempstól. Hegedű-hangverseny. Előadja Riepl Vilmos ur. — Zongorán kíséri Vész Albert ur. 6. Liszt Ferenc-hez. Huber Károlytól. A szabadon választott versenydarab. Előadja a „Pécsi Dalárda“. 7. Finale „Lohengrin“-ből Wagner-től. Előadja az 52. cs. és kir. gyalogzred zenekara. — Helyrak: 1. rendű ülőhely 2 ft. II. rendű ülőhely 1 ft 50 kr. állóhely 80 kr. Jegyek előre válthatók Valentin Karoly fia könyvkereskedésében. Kezdete esti 8 órákor.

Ápolónők kerestetnek. A vörös-kereszt egylet baranyamegyei választmánya a következő hirdelményt bocsátotta ki: A vörös-kereszt egylet pécsi fiókja egyik céljának megfelelőleg cholera járvány esetén is részt óhajt venni a segély nyújtásban. Kötelességének ismeri a városi hatóságot súlyos és terhes kötelességének teljesítésében minden rendelkezésére álló eszközzel támogatni. Különösen pedig hasznos szolgálatot véli teljesíteni az által, ha a cholera-betegek ápolására ápoló nőket képeztet ki s azokat a hatóságnak rendelkezésére bocsátja. E célból az egyleti orvos szíves leendő előadásokat tartani, melyeknek ideje, ha a tanfolyamra elegendően jelentkeztek, a jelentkezőkkel közölteni fog. Az előadások végeztével azok, akik a szükséges tudnivalókat elsajátították, igazolványt nyernek, melylyel cholera-betegek ápolására ajánlhatnák. részben pedig az egylet által is napi 1 ft. — 1 ft 50 kr. díj s teljes ellátás mellett fel fogadtatnak. Ezen

A meglevő erő ennek folytán könnyebben jut ugyan érvényre és ha az ember pillanatnyira nagyobb munkát is képes végezni, azután annál erőlenebb és kimerültebb lesz, mert a szeszies italban nincsen meg az ami a vesztett erőt pótolhatja.

A szeszies italok nagyobb mértékben való élvezetét az ostorütéshez hasonlíthatom, mely epen úgy korbácsolja fel az állatok idegeit, mint a szeszies ital az emberét, és valamint az állat a túlságos korbácsütés alatt minden erejét felemészítve ószarokskad, úgy roskad, gyengül el végkép az ember is, ha munkaképességét szeszies italokkal akarja fokozni.

Amilyen jótékony lehet a szeszies italok élvezete kis mértékben, épen olyan káros mértékletlen használatuk nemcsak azért, mert munkaképességünket általában megrontják, testünket erőtlenné, hennünket a komoly munkára képtelenné tesznek, hanem azért is, mert a nagy mennyiségű szeszies ital gyomrunkat, beleinket hurutossá teszi és így a szükséges tápláló anyag felhasználását zavarja. A szeszies italoknak túlságos élvezete végre is elgyöngülést, egyes szervek (máj, vesze stb.) megbetegedését és testi és szellemi fogyatkozást eredményez.

Ha tehát a munkásember azt akarja, hogy testi ereje épségben maradjon, ne igyék sok szeszies italt és ha étellel emellett úgy válogatja meg, ahogy azt ajánlottam, munkáját jó kedvvel és kitartással fogja végezni és meg lesz az a haszna is, hogy edzett teste nem egy könnyen lesz fogékony a különféle betegségek iránt, mely esetben a patikaköltséget is saját testi erejének fenntartására, jó, egészséges, friss ételdek beszerzésére fogja használni.

tanfolyamra jelentkezhetik minden nő, ki szívesen segít embertársa nyomorán, ki 20—50 életev között van, testileg egészséres, kelő fellegási képességgel bír, irni, olvasni tud és magyarral ért. Jelentkezhetni dr. Tróber Aladar egyleti jegyző úrnál — városház 1. emelet — delelőtt 9—12 és délután 3—5 óra között. Pécssett, 1892. évi okt. hó 15-én. A vörös-kereszt egylet pécsi fiók egylete nevében dr. Szeredy József, v. olnok.

Halálozás. S c h a u r e k Józsefné szül. Baan Karolin — dr. Schauerek Bódog jogtanár edesanyja — meghalt 1. hó 19-én. életének 73-ik évében Boke hamvaival!

A kolera Mohácson a legszigorubb óvintézkedések mellett is — terjed. F. hó 18-ikáig az összes betegesdek száma 12. közülök meghalt 5 egyén. folyógyulát 2. kezelés alatt van 5. E betegesdek esetek kizárólag a szegény szem munkások között fordultak elő. A megye egész területé ragálytól mentes.

Epilog a képviselőválasztásokhoz. A sádsi választókerület nemzeti párti jelöltje bünyfenítő panaszt tett pártelnök ellen a választási költségek el nem számolása miatt. Az előnyomozás teljesítettén, a törvényszék az eljárást beszüntette, minthogy tisztan magánjogi kérdésről van szó; panaszos a beszűntet határozatot megfélebbezte, panaszolt pedig bizonyára legszébb emlékei közé sorolanda a nemzeti párt elnökségének dicsőségét.

Schwarz Vilmos volt pécsi banküzlet tulajdonos, utóbb budapesti nagy fatereskedő hosszas szenvedés után élete 44-ik évében elhunyt. Halála nemcsak családját és első sorban Schwarz József városi alorvost, az edes atyját sújtotta le, de mély részvételt kelt itteni nagyszámú ismerősei és barátaiában is, kik az elhunytban a férfias jellemet, gallérius modort, az athletika és sport iránti szenvedélyt és kiváló tarsadalmi műveltséget nagyra becsülték. Egyike volt a négy kezdeményezőnek, kik a pécsi torna-és tüzföld egyletet a 70-es években megalapították. Nyugodjék békével!

Az iskolás-gyermekek a vasárnapi táncmultságokon.

A következő felszólalást veszszük: Tekintetes Szerkesztőség! Kérem a tek. Szerkesztőséget a következő sorok közlésére: A kath. tanítók baranyavári gyűlésén szóba jött ama általános panasz, hogy az iskolás gyermekek a vasárnapi táncmultságokban részt vesznek és hogy e tekintetben a világi előjárásához kellene fordulni. Ugyane tárgyról történt említés a tanítók pécsváradai egyesületének Nádudon tartott gyűlésén, a midőn maga a tanfelügyelő ur arra figyelmeztette a jelenlévőket, hogy van e tekintetben törvény, valamint a magánlegeltetésre nézve is, csak tegyék az illető egyének a kelő lépéseket a világi hatóságnál. Igen helyesen. De bátor vagyok felemlíteni, hogy igen sok jó törvényünk van a p a p i r o n, de nincs a ki azt foganatosítsa. Történtek feljelentések e tekintetben s hala az illető szolgabíró uraknak, történtek intézkedések is, de azok nem lettek foganatosítva. Mert hiába doboltatja ki a bíró, hogy az iskolás gyermekeknek büntetés terhe alatt nem szabad a táncmultságokon résztvenniük, ha azért mégis büntetlenül járnak továbbra is ezen multságokra, ha a pusztá ijesztgetéssel is melegegység. Ez rosszabb, mintha semmit sem tenné, mert ezzel elfojtja a törvények iránt amugy is csekély tiszteletet, a mennyiben látják, hogy a törvényt semmibe sem kell venni, mert nincs, ki annak megszegését megbüntesse. Így vagyunk a táncmultságokkal vagy a magánlegeltetés törvényével. Különösen azonban bátor vagyok a hatóság figyelmét arra felhívni, hogy dacára a kolera - járvány fellépésének, mely már megyénkben is jelentkezett, midőn mindenütt a legszigorubb intézkedések történnek e borzasztó csapás megakadályozására, a táncmultságokról megfelekednek s azokat suluhelyen m i n d e n, de minden v a s á r n a p megengedik, midőn már maga a nagy szegénység, a nyári

hőség és nehéz munka azt kívánta volna, hogy a multságok legalább is ritkábban tartójenek meg. Avagy a táncmultságok, különösen a talusik, járvány idején nem veszélyesek? Feleljenek rea azon hatóságok, a kik azt a városoknak szigorúan eltiltották. — Non quis, sed quid. — Kiváló tiszteltet maradok tek. szerkesztő ur alázatos szolgája G z e r n o h o r s z k y J ó z s e f. nádasi kapitány.

A pécsi honvéd-egylet a budai honvédszobor teleleplési ünnepély tárgyában pénteken délután 2 órakor zártkötésű ünnepélyt tartott. Mint értesülünk, a gyűlés ki fogja mondani, hogy a ki e akar menni a Hentzi-szobor megkoszoruzásához, az menjen el hivatalos képviselőben azonban az egylet senkit sem fog küldeni.

Herczenberger József taniskolája a nemzeti kaszinó helyiségeiben november hó 3-án nyílik meg mit az érdeklődőknek ezennel figyelmébe ajánlunk.

Lelkésztársulat. Sipos Pál esperes halálával megüresedett főtűri ref. lelkesztői állásra öt pályázó közül egyhangulag Molnar Albert pücsi ref. papot választották meg.

Rövid zongorák, pianók és harmonikumok a világ leghíresebb gyártmányaiában, közöttük Ehrbar, Bösendorfer, Peine stb. újak és átjatszottak ez időben legelősebbben előadók Klingner zongorakerékében Budapest, Kerepesi-ut 39. sz. a. közvetlen a nép zínház mellett. Hitelekép egyének részletre is kaptak.

Feladás szerkesztő s lap tulajdonos
FEILER MIHALY.

Báli selyemszöveteket méterenkint 55 krtól 9 frt 85 krig amintegy 300 különböző arnyalat és színben) szabít megrendelt egyes altonyokra vagy, vegyekben postabőr- és vámmentesen **Henberg G.** (tes. kir. udvari szállító) **Selyemgyára** Zürichben Mintak postafordultával küldetnek Sveicba címzett levelekre 10 kros bélyeg ragasztandó.

A zirci apátság tulajdonát képező
szántói
savanyúvíz hazánk egyik legjobb és Pécssett tényleg a legelősebb asztali borviz, helybeli főrakára:
BÉREGZ KÁROLY
fűszerkereskedőnél.

Feladás.
Pécsbányatelepen mintegy **1000 úrméter száraz dorongfa** és **400 úrméter száraz hasábfá** fekszik, mely **1 frt 50 kr.** illetőleg **2 frtért** úrméterenkint raktarhelyen eladatik.
T. e. vevők az anyagszertarhoz az Andráskútna mellett, fordulni sziveskedjenek.
Az l. cs és kir. szab. Dunagőzhajózási társulat bányagazgatósága.

Új észszerű gyógyimód
Néves orvosok biológiai vizsgálatával
Ártalmatlan, minden gyógyszer nélkül.
Minden idegbetegnek
a legmegelősebben ajánlatik **Weissmann Román**
22-ik kiadásában megjelent füzetek az
ideg betegségekről és az elhűdésről
óvintézkedések és gyógyítás.
Dijátalanul
kapható **Kelga László** gyógyszerkerékében Pécssett

Pályázat.

Baranyavármegye siklói járásába kebeleztet Nagy-tótfalu, Kistó falu, Jakabfalva, Kövesd, Ivánbattyán, Vókány és Nemetpalkonya községek szövetkezetéből álló, Siklós székhellyel bíró **nagyótfalvai** körjegyzőségben a **körjegyzői állás** bemondás folytán megüresedvén, arra czemmel pályázatot hirdetek.

Felhívom emélfogyva mindazokat, kik ezen 755 ft 87 kr jegyzői fizetés, 35 ft irodaiátalány, 250 ft lakbár, 74 ft uti átalány, 35 ft irodavilágítás, 360 ft fuvarváltás és 200 ft segédattitással javadalmazott körjegyzői állást emyerni óhajják, az 1883. évi l. t. c. 6. §-a értelmében felszerelt körvényeket f. évi **november hó 10-éig** alulírottához amnyival is inkább nyújták be, mert a később beérkezőket, figyelembe venni nem fogom.

A választás f. évi **november hó 14-én** d. e. 10 órakor Siklós nagyköz-eg tanácssármében fog megjelteni. Siklós, 1882. október 19-én.

Benyovszky Manó
főszolgabíró.

Árverési hirdetmény.

Az alább felsorolt községek területén a II. ár-zabályzat szerint fizetendő ital és fogyasztási adók az **1893. január 1-től 1893. december 31-éig** terjedő időre esetleg az 1894. és 1895. évekre a pénzügyigazgatóság épületében 1892. évi **november hó 7-én** délelőtt 10 órakor megtartandó nyilvános árverés újan haszonbérbe fognak adatni, ki talátsi ar egy evre az összes ital s fogyasztási adókat nevezé s pedig:

Magocs községben	9063	ft 65	kr.
Pécsvárad	108	94	.
Vemend	256	72	.
Kéménd	2065	25	.
Nyomja	1460	65	.
Versend	137	42	.
Szederkény	1060	49	.
Nemet-136j	12499	97	.
Sásd	2497	87	.
Szalánta	434	.	.
Réc-Tóttás	248	21	.
Somberek	3072	07	.
Gyula	508	06	.

ban határoztatik meg.

Pécs, 1892. október hó 18-an

Magy. kir. pénzügyigazgatóság,

A magas kormány 82.502 II. 1888. számú rendeletével ajánlva!

A nagymélt. belügyministerium által szabályszerűleg előirt

tűzoltószerrek,

szabadalmazott központi szelepszáró kengyeles és más szerkezetű tüzi beszkendők, magyar egységes csavarral ellátva.

mindennemű tömlők, teljes tűzoltói felszerelések, mindenféle szivattyúk,

községek, tűzoltóságok, gazdaságok és gyárak részére a legkitünőbb minőségben, jótállás mellett, jutányos áron kaphatók

TARNOCZY tűzoltószer és gépgyár-részvény társaság nál

Budapesten,

Gyár és iroda: külső váci-út 1527. szám.

Mintatelep: váci - körül 76. szám.

Az 1891-iki a. r. a. d. i. kiállításra rendezett nyilvános feeskendő-versenyen az összes versenyzőkkel szemben a legnagyobb I. díjjal: állami ezüst-érem és díszoklevéllel kitüntetve.

Máriaczellí Gyomor-cseppek

nagyszerűen hatnak gyomor bajknál, nélkülözhetetlen és ártótlóan ismeretes hazai népszerű.

A gyomorbetegség tünetei: étvágytalanság, gyomorgyengeség, bűzös lehelet, lefultság, savanyú felbőgögés, hasmenés, gyomorférgés, felesleges nyálkakiválasztás, sárgasága, underka hányás, gyomorgörcs, székülés.

Hathatos gyógyszernek bizonyult lejárásánál, a menyinyiben az a gyomorban szorított gyomorultatású betegekkel és italokkal, gilyázták, májbajok és hámorheideknél.

Érdemes megjátsni a **Máriaczellí gyomor-cseppek** egy óta kitünőknek bizonyultak, a mil száz meg száz bizonyítvány tanusít. Egy kis tüveg ára használati utasítással együtt 40 kr., nagy tüveg ára 70 kr. — Magyarországi forrást:

Török József gyógyszer-tára
Budapest, Király utca 12 sz.

A védjegyet és aláírást tüzetesen tessék megtekinteni!! Csak oly cseppeket tessék elfogadni, melyeknek burkolatára zöld szalag van ragasztva a készítő aláírásával (C. Brady) és ezen szavakkal: „Valóságos bizonyítom!”

A **Máriaczellí gyomor-cseppek** valóban kaphatók.

Főcsatt: Zsiga László, ifj. Erreth János, Sipőcz István, Göbel Kálmán és az Irgalások gyógyszer-tárában. **Pécsváradon:** Dvorsky Héla gyógyszer-tárában, **Mihályon** Szentgyörgyi M. és Petrásch gyógyszer-tárában. **Szigetváron:** Salamon Gyula és Viny Sándor gyógyszer-tárában. **Baranya-Sellyén:** Újvári Ferenc gyógyszer-tárában.

Düsseldorfer Zeitung 1891. Adán - stem. Tarnoczy

KWIZDA

erősítő folyadék.

Mosóvíz lovak számára. Egy palack ára 1 ft 40 kr. o. e.

30 év óta az udvari istállóknak, a legnagyobb katonai és polgári istállóknak használatban, erősítősül a nagy strapaciók előtt és

utódtól a nagy strapaciók után, rándulások, ficamodások, izommerevedések esetein stb. a lovat feltűnő erőfejlesztésre képesíti.

Figyelni kell a fent látható védjegyre és határozottan **Kwizda-féle** **resztitutionsfluidot** kell kérni — kapható a gyógyszer-tárakban

Forrástár:

Franz Johann Kwizda

Magy. kir. osztrák és román. kir. udvari szállító gyógyszerész, Korneuburgban, Bécs mellett

Az országban az egyedüli világ-színház.

Természettani, meohanikai muszinház KISS ADOLF igazgatása alatt

A buzatéren nagy előadás tartatik.

Műsor:

1. Nagy regényes körutazás a föld körül 12 képen, és pedig a hamburgi kikötő, hajóteres Hamburg és New-York között, életveszélyes vadászat jegesmedvékre az északi sark-tengeren, a keleti fok Japan, Melbourne, Brazília őserdeje, Betlehem a piramisok és sphynx-kolossok homokfejteteg Saharán Róma, Napoly.

2. Az indiai kötetlencso mutatóványai és szolgálja.

3. Egyiptomi Alexandria bombáztatása angolok által tengeren és szárazon.

4. Tizenöt pere falun Svédországi esendület.

5. Mithológiai tündérszereplés. A tavasz ébredése Flóra kertjében.

6. A közkedveltségű Dioprama (kódképek). Világ- és természeti tükor, karrikatorák, szín- és vonaljatekok.

A szünet alatt saját zenekarom játszik.

Helyárak: Zártszék 50 kr. I. hely 40 kr. II. hely 30 kr. Karzat 20 kr. Gyermekeknek 10 éven alul szülőik kíséretében fél ár.

4195

Kezdeté 7 1/2 órakor.

Előadás mindennap. A színház vízhatlan ponyvával van fedve.

Vasár- s ünnepnapokon 2 előadás, d. u. 4, este 7 és 1/2 órakor.

Pécsi kir. táblai értesítő.

Elintéztett polgári ügyek.

Helyben hagyva:

1449. Bálványossy A. — Hartman A. s. t. 1642 frt.
2136. Lauber R. — Daempf J. s. t. vközösség megszunt.
2655. Ziegler L. — Neufeld L. 3000 frt.
2688. Szabó A. — Benkő J. malombérleti jog.
2683. ifj. Pápai J. — a karádi közös **erdő és legelő** haszn. ügye.
2620. A somberekli urbéri rendezési ügy.
2110. Pólar Pné — özv. Szentgyörgyi **Gy. né s. t.** örökösödés.
2133. Martin J. s. t. — özv. Martin Iné ingatl.
3698. Pelczér E. — Schenk M. 496 frt.
4072. Tamas I. — Türgyes B. tkv.
3178. Eri J. s. t. — Zob J. s. t. úthasználat.
3294. **Tösjék Gy. né — Lapcsa S. s. t.** 52 frt.
3280. Bodahelyi Pné — Nemes Iné 54 frt.
3343. Tasi Iné — özv. Hahn Mné ingók kiad.
3413. özv. Dávid Ané — Dávid A. 190 frt.
2665. Baranyam. gyampt. — Mossbauer Gy. s. t. 204 frt.
3032. Okella P. s. t. Varga M. s. t. 57 frt.
1397. Rohács M. örököse — Rohács J. 1350 frt.
4165. Kaszas Iné — Ledri J. 162 frt.
4148. Petrovics I. — Petrovics Zs. 80 frt.
2467. Nagy T. — dr. Kautz A. igény.
2414. Andrág M. — Maesvasin J. igény.
2415. Steiner J. s. t. — Auerbach A. cég igény.
2425. Kopari Iné — Benkő J. igény.
2264. Krih J. — Fritzens J. s. neje végr.
2265. Muhl H. — Fritzens J. s. neje végr.
2267. Schubert M. — Schäffer A. végr.

Megváltoztatva:

2215. Neufeld A. — Sebesten I. 2480 frt.
2227. Padgorolecz T. s. t. — Kerman I. ingatlan
4631. Repich V. s. neje — Repich F. ingatl.
3727. Bozsa J. — Jakócs J. meszevénázítás.
4731. Diamant I. — Frank M. 175 frt.
3774. Tiszti H. — Reger J. s. t.
3816. Haudek M. s. t. — Fridrich J. 590 frt.
3615. Györök S. — Györök J. végr.
4611. dr. Kurec J. — Horváth L. végr.
4612. Pozsgai K. — Kautzsa I. tkv.
4673. Bali J. — Bali J. tkv.
4683. dr. Szinger L. — Stern M. tkv.
3266. Szokor A. — Bugyosai S. apaság.
3482. A rozalaplóványi kir. ügygazg. — Márfly E. 106 frt.
1068. Drescher R. — Burger L. csődszámadás.
3237. Szollár L. — Haba J. 57 frt.
4121. Musin A. — Popovics Cz. tkv.
4130. Mader I. s. neje — Fekete P. s. neje igazolás.
3287. Paksvidéki takarékné — Kozner D. végr.
4853. Hal P. s. neje — Kovács I. s. neje szerz. érvénytelenítése.
- Részben megváltoztatva:
2142. Habán Zs. s. t. — Maródi V. s. t. ingatl.
2204. Illisits F. s. t. — Jäger A. s. t. ingatl.
2371. Ambrus J. — Varga J. s. t. ingatl.
2181. Boldog E. s. t. — Boldog I. örökösödés.
3819. Weil A. — özv. Weil Iné 230 frt.
3261. Györök S. — Györök J. som. visszah.
3342. Vajda B. — özv. Lorenz Pné s. t. 64 frt.
3385. Fialovits L. — Bozsa L. s. t. 45 frt.
3387. Zelnko M. — Nemes J. 125 frt.
3487. Toth T. — Kovács Gy. atyaság.
1297. Fleischmann E. — Rosenthal S. 76 frt.
1850. Grün B. — Stern M. 119 frt.
2899. Peich S. — Klein H. 101 frt.
1561. Paulovics B. s. neje — Pécsi községhelye társ. 720 frt.
2419. Lazics D. s. t. — Zsidán A. s. t. 185 frt.
2826. ifj. Toth S. — ifj. Varga J. 55 frt.
4140. Rosenthal L. — Ivánovics T. s. t. 56 frt.
2381. Nesz I. — Schindl I. igény.
4067. Bodis J. s. t. — Bodis J. 69 frt.
5299. Szabó K. — Oldi J. s. t. végr.

Rendelvényileg:

4185. Kormszky I. — Kálóczy R. s. t. végr.
1864. Schusztar K. s. neje — Kolbert M. ingatlan.
3896. Hosszu Iné — Nemeth I. s. t. végr.
5314. dr. Gaál B. — Horváth Iné végr.

Feloldva:

1280. Szekeres S. s. neje — Kulesár M. szerződés érvénytelenítése.
2521. Keresztur-Kollotszeg község — Edl I. ingatl.
2625. Tóth I. — Simon P. ingatlan.
4068. Tikken J. — Kis J. 93 frt.
4332. özv. Szavay Iné — Liebenstein Ané tkv.
3031. Pap Iné — Pap F. termények kiadása
3255. Gulai J. — Fehér F. s. t. ingatl.
3296. Egyed Gy. — Horváth A. s. t. 91 frt.
5307. Bolz J. — Schammlberger O. végr.

Megszállítottva:

3668. Baranyam. gyamptara — Simon M. 185 frt.

Elintéztett büntető ügyek.

Helyben hagyva:

1759. Vemenácz V. becsületértés.
1755. Fetter A. becsületértés.
2741. Raha I. s. t. lopás.
2865. Kis Gadi M. magánlak. sértés.
1619. Gajkovics M. súlyos t. sértés.
1612. Keszthelyi J. s. t. hatóság ell. erőszak.
2831. Ismeretlen tettes ember ölés.
1829. Mrazovics M. s. t. lopás.
1898. Fuchs M. hamis eskü.
1901. Pap Iné magzat elhajtás.
2349. Gyurák Mné lopás.
2798. özv. Herrert Iné magánlak. sértés.
1796. Baranyai Gy. s. t. rablás.
2742. Tabak Gy. s. neje ingatlan v. szökés.
1463. Horváth Gy. súlyos t. sértés.
1594. id. Hegedus I. s. neje síkkasztás.
2379. Stern K. csalás.
1920. Kovács Iné lopás.
1925. Babos L. közvesénd. ell. kihágás.

Megváltoztatva:

2894. Mayer I. luv. síkkasztás.
1900. Kiss Iné s. t. lopás.
2701. Besenyei Gy. rablalmazás.

Részben megváltoztatva:

1662. Gudlin M. lopás.
1633. Prantner J. halált okozott t. sértés.
1860. Nagy P. lopás.
1860. Toplok M. s. t. lopás.
1744. Mogosi I. s. t. súlyos t. sértés.
2724. Schmidt J. s. t. becsületértés.
1463. Vajda B. síkkasztás.
1500. Kis Halas V. halált okozott testi sértés.
2833. Varga (Dinó) I. lopás.
1518. Molnar J. s. t. súlyos t. sértés.
1683. Baló P. súlyos t. sértés.
1960. Knittl H. s. t. súlyos t. sértés.
2098. Dolence Sue rablalmazás.

Rendelvényileg:

1613. Hofgand L. okirat hamisítás.

Feloldva:

1330. ifj. Geleneser I. s. t. súlyos t. sértés.
2380. Kuhlfrénc M. s. t. lopás.

Felbbezés-visszautasítva:

1756. Fridrich J. becsületértés.
3827. Varga V. komnyu t. sértés.
2795. Pents I. s. t. becsületértés.

Legérdekesebb s legtartósbb értékű ajándékok!

SCHÖNWALD IMRE

ékszerész, órás és látszerész

Főüzlet:

Király-(fő)-utca, a „Hattyu“-épületben.

PÉCSETT

Műhely:

Király-(fő)-utca. Mestrics-féle házban.

Nagy választék

a legújabb és legfinomabb ékszer, aranytárgyak, órákból, valamint gyári raktár a legszebb francia és berudori chinaezüst tárgyakból.

106. szám,

finom Renaissance salonnóra amerikai diófaszekrényben és cuiveapoli díszitménnyel

Ára 24 frt.

105. szám,

14 nap járó és ütő ingaóra esinos fényezett diófaszekrényben.

Ára 14 frt.

50. szám,

Renaissance inga óra. járó és ütő művel, pontosan szabályozva.

Ára 20 frt.

109. szám,

gyümölcs és virágtartó, valódi ezüsből **70 frt**, finom chinaezüsből

20 frt.

108. szám,

teljes Moccakészlet 6 személyre, valódi ezüsből

300 frt,

ugyanaz finom chinaezüsből

60 frt.

110. szám,

finom asztali állvány virágtartóval a legjobb chinaezüsből,

18 frt.

107. szám,

pontosan szabályozott ébresztóra állanyokban

3 frt.

Kiváló tisztelettel

Nagy választék

magyar diszékszerekben. u. m. kardok, mentekötők, övök, gombok, stb.

Párisi látszerek

gyári főraktára.

Legjobb szemüvegek, könnyen ülő orrszorítók, látcsövek stb.

Saját vésnöki műterem.

Egy esinos monogram **15 kr.**

Egy latin betű **4 kr.**

Továbbá készítek bélyegzőket, pecsétnyomókat, címereket, stb.

Órajavitásokat

azonnal és a legolcsóbb árak szerint készítek.

Egy óra-üveg ára **15 kr.**

Egy mutató ára **5 kr.**

Egy óratűgő órába téve **60 kr.**

Mindennemű ódon arany és ezüst tárgyakat legmagasabb értékben veszek, vagy cserében új tárgyakért átveszem.

Óráknál **5 évi jótállást** nyújtok.

Schönwald Imre.

S z a b o t t g y á r i á r a k !

Pontos és szolid kiszolgálás! A tárgyak valódiságáért jótállok!

Pontos és szolid kiszolgálás! A tárgyak valódiságáért jótállok!

KATHREINER

Kneipp-féle Csak a védjegy
malátá gyal valódi.
kávéja. Utánzásoktól
óva intünk.

Főfőlmulhatatlan kávépótlak.

Mindenütt kapható.

Eddig főfőlmulhatatlan!

MAAGER VILMOS-féle

valódi, tisztított

MÁJOLAJ

MAAGER VILMOS-tól BÉCSBEN.

Az első orvosi felmérések által megvizsgáltatott és könnyű emészthetőségénél fogva gyermekeknek is különösen ajánlatos és rendelték mindhárom esztendőnél egykorul az orvos az egész testi szervezetre, különösen a mell és tüdő erősítését, a test súlyának gyarapodását, a nedvek javítását, valamint általában a vér tisztítását el akarja érni. Egy üveg ára 1 forint és kapható a városi kávéházban, Beccben III 3. ker. Heumarkt 3. szám alatt az osztr. magyar monarchia legtöbb gyógytárában.

Écssett: Spitzer János, Zita László, ifj. Ernő, János és az Halmesok gyógyszerárának, Rech Vilmos, Spitzer Sándor fia és Löszl János kereskedésben.

Főeljárás és főárusítás az osztrák-magyar monarchia részében:

Maager Vilmos, Bécs,
III 3. Heumarkt 3.

Csak akkor valódi, ha a háromszögű papírcék az ill. levei szalagán a város és fekete nyomasztás, sárga papíron van elzárva.

Hirdetmény.

Melyből fogva M.-Egrecy község előjárósága részéről ezenel közhírré tértetik, hogy a község által az államtól kivett regália-jog, azzal együtt a sör- és pálinkamérés joga a f. évi október hó 24-én ó. 12 órakor a bírói háznál megtartandó nyilvános árverésen három év tartamára a legfőbb ázerőnek berbe adatni fog.

Miről az árverezni szándékozók azzal értesítettek, hogy az árverési feltételek Szászvároú a körjegyzői iródban a hivatalos órák alatt betekínthetők.

Kelt M.-Egrecyben, 1892. október 10-en.

1200

Az előjáróság.

Felvilágosításul!

Vannak emberek, a kiket a kenyéririgység minden tisztességtudásból kivetkőztet.

Igy esett meg most, hogy

egy versenytársunk teljesen fejlet vesztvén

az Esterházy cognac bámulatos sikerein, és mindenesetre a saját a arányosságok lanyvalto, kényelmességén — a minék neké pedig csak a nagyra teltetés, s az általános — a nagy valórtalan és nevelés ges valótak szor ellenünk s ez által igyekszik bennünket megkárosítani.

Érdekeit ilyen eszközökkel védő versenytársunk fogadja megvételével! Búcsóval!

Részünkről csak azt említtük meg röviden, hogy

csakis az Esterházy cognac

le minden kiállításán, melyen részt vett első díjakkal kitüntetve, hogy

csakis az Esterházy cognac — a

kapott orvosoktól, egygyászor szaktól, kereskedőktől és a nagy közönség köréből ezrekre rugó elismerő leveleket és hogy

csakis az Esterházy cognac

kedvence a nagy közönségnek.

Mi csakis a nagy közönség véleményét tartjuk mérvadónak, ez pedig talán hasonló nyilvánult meg, mindentelőleg hozgoltatván

Esterházy cognac a legjebb!

Szavatalunk csakunk jószágért, ez szereztte meg nekünk a nagy közönség rokonszenvét, melyet — a verseny dühöngi támadásait ellenére — megtartani sőt túlnak tehetőseleg fokozni igyekszünk majd

Tisztelettel!

Gróf Esterházy Géza-féle
cognac-gyár
Budapest-Angyalföld.

Engel Lajos könyvkereskedése kiadása Pécsen.

Pécs a ad. kir. város

Tervrajza

művészes kivitelben, 6 féle szímben. Ára 150 kr., vaszóra huzva hasz. papírral 250 kr.

A köze- és magánépületek városi színe, várművek a térképre nyomva és számokkal ellátva.

Az utcák és középületeknek aláhelyük borsztással, a város a térkép szerkezetében vannak elhelyezve. Az egész térkép el. háttérrel borsztással van ellátva, hogy minden utoza, minden középület és minden szőlőkert könnyen és gyorsan felismerhető.

Különösen fontos, hogy minden szőlőkert területét a kataszteri telekekön vi számmal van ellátva.

Képes Utmutató

Pécs szabad királyi városában és annak vidékén (magyar és német nyelven). Ára 50 kr.

A könyvecské 12. Pécs városának középületeit és látványosságait ábrázoló szép képjel van ellátva. Tartalmaza népszerű és érdekes leírását a történelmi nevezetességeken, oly gazdag városnak és látványosságának. A város vidékének kirándulási helyei ok, melyeken a szebbet és érdekesebbet csak kevés város mulathat föl, utazgatás terását közli, s mindenké ki e városban csak egyszer is megfordult, idekkel fogja e könyvecskét olvasni. Leírásai szép színes, a város látképét ábrázoló nyomában üdvözlet Pécsről — Gruss aus Fünfkirohen fölrattal, darabonkint ő krete. PÉCS SZAB. KIR. VÁROS LÁTKÉPE MADÁRTÁVLTATBÓL. gyönyörű fénynyomatú kivitelben 50 kr-ért kapható Engel Lajos könyvkereskedésénél Pécsen, Király-utczán.